

...Afganistan, Irak, Srbsko, Kosovo, Líbia, Tunisko, Egypt, Syria, Ukrajina,...stále rovnaký scenár so stále rovnakým zámerom.

Šokujúce priznania: Američanmi platení „revolucionári“

8.6.2005 | Vincent Jauvert |

Francúzsky ľavicový týždenník *Le Nouvel Observateur* vo svojom minulotýždňovom čísle zverejnil šokujúci článok. Je o ľuďoch, ktorí za „americké peniaze“ organizujú politické prevraty. V reportáži pritom vystupuje aj niekoľko ľudí zo Slovenska. Autor za najskúsenejšieho „proamerického Che Guevaru“ považuje Pavla Demeša.

Vyvolala živelnú „oranžovú revolúciu“, počas ktorej státisíce Ukrajincov vyšli do ulíc, skorumpovanosť a autoritárstvo Kučmovho režimu? Nie celkom. Podobne ako aj v prípade vlny národných povstaní proti režimom Srba Miloševića, Gruzínca Ševarnadzeho alebo Kirgiza Akajeva. Hnev ľudských davov bol skutočný. Falšovanie vo voľbách takisto. Avšak zvrhnúť postkomunistických autokratov takto rýchlo a bez násilia by sa nepodarilo bez určitého know-how niekoľkých expertov, ktorí vynašli a „skúšali“ naozajstný „návod na použitie revolúcií“. Vincent Jauvert sa stretol s týmito „vývozcami“ demokracie. A oni mu odhalili svoje tajomstvá.

Dedičia Ghándího a Mac Donalda

Títo jediní misionári svojho druhu sú Srbi a Slováci, Gruzínci a Ukrajinci. Sú mladí, pomerne vzdelaní a viac-menej si trúfajú na to, aby vykonali demokratizáciu postkomunistického sveta. Ich spoločným jazykom sa stala angličtina, a zvyčajne je to perefektná angličtina. Najčastejšie pracujú v západných inštitúciách a organizáciách, predovšetkým v amerických. Možno ich pomenovať „medzinárodnými demokratickými brigádami“. Ich činnosť zastrešuje Washington. Navyše, niektorí z nich boli menovaní do funkcie „šampiónov slobody“ Georgeom Bushom osobne.

Na zvrhnutie despotov Východu majú unikátny know-how, pozostávajúci zo sofistikovanej zmesi nenásilnosti, marketingu a fund raisingu (zberu prostriedkov). Niektorí si tým zarábajú na život (a odmietajú hovoriť o výške svojho platu). Pre iných je to zdroj vedľajšieho príjmu (niekoľko sto eur, z času na čas). No a v absolútnej menšine sú takí, ktorí pracujú bez nároku na odmenu.

Najskúsenejší z nich sa volá Pavol Demeš. Je Slovák, má 49 rokov a na túto cestu sa vydal ako jeden z prvých. V roku 2000 tajne koordinoval program zahraničnej pomoci vzbury proti Miloševićovi. V minulom roku bol – taktiež dôverne – radcom ukrajinských revolucionárov.

V Bratislave riadi východoeurópske oddelenie veľmi vplyvnej americkej mimovládnej organizácie German Marshall Fund, ktorá pomáha aktivistom v celom okolí. V minulosti bol ministrom zahraničných vecí, dokonale pozná politickú situáciu v bývalom sovietskom bloku a vie, ako vybrať najvhodnejšiu chvíľu na vykonanie revolúcie.

Revolučné poradenstvo – dobrý kšeft

Úzka, dôsledne pristrihnutá krátka briadka, čistý anglický jazyk, vysvetľuje: „Väčšina postkomunistických autokratov pripomína krabov. Majú pevný pancier, ale všetci majú jedno veľmi zraniteľné miesto: chcú dostať legitímnosť vo voľbách. Falšujú hlasovanie, ale naďalej pokračujú v ich organizovaní. Je to otázka medzinárodného postavenia. A potom sa presviedčajú, že ovládajú masmédiá a bezpečnostné služby. A že sa im nič nestane,“ vysvetľuje Pavol Demeš. „V priebehu celej predvolebnej kampane sleduje tlač z celého sveta každý ich krok. A oni odmietajú strieľať do davov počas priameho prenosu CNN. Práve v takejto chvíli je možné zvrhnúť ich.“

Úspech sa zakladá najmä na manifestáciách bez násilia. „Je to zároveň otázka etiky a efektivity,“ vysvetľuje Demeš. „Nenasilnosť dáva morálnu prevahu a prináša podporu iných. A navyše – násilie je tá oblasť, v ktorej je moc silnejšia.“ Druhý kľúč k úspechu spočíva v metóde konania.

„Večer v deň hlasovania sa zhromaždia dôkazy o falšovaní, ktoré sa veľmi rýchlo rozšíria po celej krajine. A ihneď vychádzajú stovky tisícok ľudí do ulíc. Následne by mali mierovou cestou prevziať kontrolu nad štátnymi zariadeniami, aby ukázali autokratovi, že zákonná moc prešla do druhých rúk. A pretože polícia nestrieľa, už je ruka v rukáve.“ Je to detská hra? „Samozrejme, že nie, vyžaduje si to dlhodobú prípravu.“

Srb Srdža Popovič má 32 rokov. Vysoký chudý človek s utrápenou tvárou a kruhmi pod očami je už legendárnou postavou. Bol organizátorom prvého revolučného hnutia 21. storočia, ktoré sa stalo predobrazom všetkých ostatných: v októbri 2000 jeho Odpor zvrhol Miloševića bez preliatia jedinej kvapky krvi. Odvtedy si k Srdžovi Popovičovi chodia pre rady takmer odvšadiaľ, „dokonca aj zo Zimbabwe“. Aby uspokojil dopyt, otvoril úrad expertov na revolúciu pod názvom Canvas Group. „Je to súkromný podnik,“ priznáva sa, „ale úrad je zaregistrovaný ako mimovládna organizácia, aby nemusel platiť dane.“ Ročný obrat? „To je obchodné tajomstvo.“

Krvavé mladé dievčatá

Sediac za stolom v Movie Bare, módnom podniku v centre Belehradu, ktorého je majiteľom, Srdža poodhaľuje tajomstvo: „Ako hovorieval Lenin, pre úspech revolúcie sú nevyhnutné tri veci: organizácia, organizácia a ešte raz organizácia. A ja dodávam: mládež, mládež a ešte raz mládež. Pretože mladí sú entuziasti, smelí, a moc na nich nemá veľký vplyv: nemajú deti, prácu ani majetok – nemajú sa o čo báť.“ Je ešte jeden dôvod, viac pragmatický či dokonca trochu cynický: „Vždy keď sa režim chytá bezbrannej mládeže, bije mladých a zatvára ich do väzenia, zároveň sa otáča chrbtom k ich otcom, dedom, strýkom a tetám, priateľom.“

„Prezradím vám jeden fígel,“ pokračuje s úsmevom. „**Na demonštrácii, na ktorej hrozí, že sa skončí zrážkami, postavte do prvých radov mladé dievčatá v bielych blúzkach. A čakajte na útok polície. Efekt je zaručený: po niekoľkých zásahoch sa na bielych blúzkach objaví trochu krvi (alebo, na nešťastie, veľa). Vyjdú tak skvelé zábery, ktoré obletia televízie celého sveta. A režim bude zdiskreditovaný.**“

Konkurencia na trhu

30-ročný Srb Alexander Marič si spolu s tromi inými veteránmi Odporu založil v Belehrade ešte jeden expertný kabinet, zaoberajúci sa revolúciami, a je Popovičov konkurent. Jeho špecializáciou sú revolučné skupinky mládeže, ktoré sa zakladajú pred samotným prevratom. „Názov musí byť krátky, ľahko zapamätateľný, napríklad ako Levi alebo Coca, a musí byť silný ako slogan.“ Potom treba rýchlo dostať tento názov do povedomia verejnosti. Na jar 2003 Sorosov fond vyslal Mariča a jeho tím do Gruzínska, kde sa mali stať poradcami lídrov rodiacej sa protestnej skupiny. Gruzínskych zástupcov bolo asi 20 a už si vybrali názov – Kmara! (Dost!). V jednu aprílovú noc povylepovali stovky plagátov s názvom Kmara! po celom Tbilisi a v deviatich ďalších mestách. Ráno celá krajina nehovorila o ničom inom! Sám Ševarnadze sa chytil do pasce. Namiesto toho, aby odignoroval tieto „čarbaniny“, vystupoval v rozhlase a televízii s odhaleniami, a urobil tak nečakanú reklamu malej skupinke, o ktorej si všetci mysleli, že je masovým hnutím.

V ďalšej fáze bude musieť skupina tlačiť tisíce letákov, nálepiek, vyrábať tričká s potlačou. Musia sa vytvoriť internetové stránky, kúpiť mobilné telefóny, plagáty... Budú sa organizovať zhromaždenia bojachtivých prívržencov zo všetkých kútov krajiny. Treba teda zaplatiť stovky lístkov na vlak, noci strávené v hoteloch, prenájom miestností, stravu. A potom treba zaplatiť za služby zahraničných konzultantov. Takže treba zohnať niekoľko miliónov dolárov.

Sponzori z Ameriky

Na financie treba myslieť vopred, lebo takéto peniaze sa dajú nájsť iba v zahraničí. Domáci bohatí podnikatelia sa postavia k celému nápadu s nedôverou, nechcú si pokaziť vzťahy s vládnymi orgánmi. Až na začiatku revolúcie prebehnú do druhého tábora a mladým revolucionárom budú

pchať balíky peňazí. Dovtedy treba hľadať pomoc vonku – konkrétne vo Washingtone. Lebo, podľa všeobecne panujúceho názoru Európania sú bojzliví, pomalí a skúpi – česť výnimkám (Britom, Holanďanom alebo Poliakom). Francúzi nikdy nefigurujú medzi „darcami“ – až na Fondation Jean-Jaures, ktorá pomohla mladým sociálnym demokratom na Ukrajine.

V prípade oranžovej revolúcie sa kontakty s veľkými súkromnými i verejnými organizáciami (USAid a National Endowment for Democracy) začali ešte na jeseň roku 2003, teda rok vopred. Slovak Balasz Jarabik pomáhal ukrajinskej skupine Pora na tejto strane Atlantiku. A dostával za to peniaze od americkej organizácie Freedom House, ktorá nechcela „sólo“ financovať Poru. Áno, aj v revolúcii, tak ako v biznise, sa často všetko začína z porady investorov. „**Revolúcia, to je trh s vysokou konkurenciou**“, hovorí Jarabik, ktorý získal vysokoškolské vzdelanie na Kolumbijskej univerzite. Lídri demokratických skupín musia chodiť do Washingtonu, aby sa lepšie „predali“ fondom, ktoré poskytujú kapitál. Aby boli pripravení na túto veľkú skúšku, musia brúsiť svoju argumentáciu, pripravovať si plány a finančné tabuľky. Presne ako v biznise...

Stretnutia v luxusných hoteloch

Len čo sa získajú prvé peniaze, do krajiny prichádzajú „obchodní agenti“ revolúcie, aby niesli „dobrú zvesť“. Na každej jednej schôdzi musia znovu a znovu opakovať, že všetko sa dá, že sa im v ich krajine podarilo zvrhnúť diktátora. Srb Siniša Sikman odchádza vždy na turné, napríklad ako minulý rok do Bieloruska, s malým cestovným kufríkom. „Mám v ňom celú propagandistickú zbierku: nálepky, tričká, balóniky s logom Odporu.“

Tieto semináre zvyčajne prebiehajú tajne, v nevelkých, zle vykurovaných a ponurých miestnostiach. Ale organizujú sa aj na čerstvom vzduchu, za mestom v bývalých pionierskych táboroch. Aby nevzbudzovali podozrenia u polície, hovorí sa, že je to skupina, ktorá ide dovolenkovat'. Napríklad v Gruzínsku, v lete 2003, tri mesiace pred revolúciou ruží Kmara!, zhromaždilo sa 700 vlastných aktivistov v pionierskom tábore ďaleko od Tbilisi. V auguste 2004 sa mladí Ukrajinci z hnutia Pora zišli v pionierskom tábore na Kryme. Pavol Demeš im pomáhal vypracovávať stratégiu. „Stretávali sme sa v malých skupinkách na pláži. Dokonca sme aj spali na piesku alebo v malých chatkách. Bolo to skvelé!“

Niekedy však tieto semináre pripomínajú kongresy zubných lekárov. V apríli 2004 išla 24-ročná Keto Kobiasviliiová do Odesy. „Jedna holandská organizácia ma vyslala, aby som tam zhromaždila asi 30 mladých ľudí, pripravila ich a nadchla pre vec. Celé sa to odohrávalo v jednom luxusnom hoteli, kde som dva týždne bývala sama na izbe. Navyše som ešte dostala 250 eur. Jednoducho sen!“ O niekoľko mesiacov Sorosov fond organizoval seminár pre kazašských aktivistov v Alma-Ata. „Aj tam sme sa schádzali vo veľkom hoteli,“ smeje sa Kobiasviliiová. „Mali sme všetko k dispozícii: kamery, aby sme sa mohli pripraviť na interview, dokonca aj aparatúru na prehlásenie mikrofónov, ktoré kazašská tajná polícia nezabudla umiestniť v zasadacej sále.“

Nové prevraty

Piatou etapou sú dve kampane naraz. Cieľom prvej je vysvetliť občanom, v čom spočívajú ich volebné práva, a vyburcovať ich, aby volili. Druhá má odhaliť skorumpovanosť a autoritatívnosť režimu. Skupiny, ktoré robia kampane, o sebe nesmú vedieť, tá prvá totiž musí byť úplne neutrálna. A potom sa už organizujú efektne akcie na uliciach. Pätnásť členov skupiny sa prezlečie za „trestancov“ a navrch si oblečie sivý kabát. Prostredníctvom SMS-iek si určia hodinu stretnutia na najfrekventovanejšej ulici hlavného mesta v okamihu, keď je tam trma-vrma. V určenú hodinu si vyzlečú kabáty a vyzerajú ako trestanci. Niekoľkokrát vykrikujú: „Hlasujem za XY!“, pričom XY je miestny diktátor. Potom si demonštranti znovu oblečú kabáty a miznú v útrobach metra bez stopy. Výsledok je zaručený. Polícia je zúrivá, začínajú sa represie. Mladých revolucionárov učia riadiť strach.

Miloš Milenkovič hovorí, že „počas demonštrácie je potrebné, aby mladí spievali a nepočuli šum policajtov alebo vojakov, vyvolávajúci znepokojenie. Na zakrytie prítomnosti početných

ozbrojených ľudí v popredí demonštrácie možno rozvinúť veľký transparent na začiatku sprievodu. Zabráni demonštrantom, aby videli zhromaždených vojakov, ktorí ich môžu zastrašiť.“ Iný fígel: vysvetliť im, že zatknutie nie je nijaká tragédia. Na seminároch školitelia začínajúcich revolucionárov organizujú skúšky policajných razií. Jedni vystupujú v úlohe polície, druhí v úlohe demonštrantov. Na seminároch sa učia odpovedať vyhýbavo, nikdy nevystupovať agresívne, dokonca sa usmievajú.

Takže všetci sú na svojich miestach: aktivistov naberajú a školia, šíri sa niekoľko tisíc letákov, organizuje sa niekoľko flash-mobov a hnutie schytáva prvé údery. Keď sa majú začať voľby, s neodmysliteľnou falzifikáciou, novopečení revolucionári sú už pripravení, aby proti nim protestovali. Práca školiteľov je ukončená. Málokto z nich sa zúčastňuje na samotných udalostiach. Alebo v danej veci zohrávajú len veľmi skromnú úlohu. Stroj je už raz spustený, a tak nie sú viac potrební.

Misia je splnená a „obchodní agenti“ demokratickej revolúcie teraz pripravujú nové prevraty. Chystajú sa založiť v Kyjeve Medzinárodný inštitút demokracie.

Vo februári ambiciózny Vladislav Kaskiv predstavil svoj projekt osobne Georgeovi Bushovi. „Povedal som mu, že by som si priaľ, aby tento inštitút podporovali také známe osobnosti, ako Václav Havel, Lech Walesa či Madeline Albrightová.“ Bývalý líder hnutia Pora, ktorý po oranžovej revolúcii vymenil džínsy za tmavý oblek a kravatu, urobil v Bielom dome dojem.

Ďalší cieľ: Putin

Takáto pozornosť znervózňuje posledných despotov na Východe. Koncom roku sa uskutočnia voľby v Kazachstane. Miestny vládár, skorumpovaný Nazarbajev, už pristúpil k bezpečnostným opatreniam, viacerých aktivistov poslal do väzenia a Vladislavovi Kaskivovi zamietol vstup do krajiny. Proti bieloruskému Alexandrovi Lukašenkovi už raz – v roku 2001 – „zamatová revolúcia“ zlyhala. Na budúci rok tam budú voľby a päť ukrajinských aktivistov už poslal do väzenia. Na jeho príkaz boli vlni zbití a vzápätí z krajiny vyhostení srbskí a slovenskí revolucionári. Určité prípravy na revolúciu však už aj tak prebiehajú: International Republican Institute, ktorý financuje Kongres USA, tajne pripravuje aktivistov v susednej Litve.

A je tu ešte Vladimír Putin. Koncom roku 2004 fond Freedom House zaradil Rusko medzi krajiny, ktoré nie sú slobodné. Stalo sa tak po prvý raz od rozpadu Sovietskeho zväzu. Zaradiť ruského prezidenta medzi svoje trofeje je sen nových Che. Ba viac než to, je v tom ich najvyšší cieľ. Niektorí už pracujú ako poradcovia v rodiacich sa revolučných skupinách. Teraz na leto sú naplánované semináre na Kryme a v samotnom Rusku, na miestach, ktoré sa zatiaľ držia v tajnosti.

Avšak zvrhnúť pána Kremľa je nápad nie jednoduchý. Podľa všetkého tvrdou rukou vládne svojej rozviedke a veľkej časti armády. Otvorene podporoval krvavé represie v Uzbekistane (pozri nižšie) a takýmto spôsobom dal jasne najavo, že sa, v prípade nevyhnutnosti, nezľakne strieľať do davu. Ruský prezident napokon našiel dva spôsoby, ako zmarit' činnosť aktivistov. Založil svoju vlastnú mládežnícku organizáciu. Je kópiou hnutí Odpor, Kmara a iných: rovnaký dvojslabičný názov Naši, rovnaké tričká, rovnaké úsmevy. Program je však nacionalistický a vystúpenia tvrdé. A to nie je všetko. FSB sa ponáhľa, špióni a manipuluje: agenti sa zapájajú do všetkých protestných skupín a zakladajú iné, zjavne falošné, aby zamiešali karty. Medzinárodní demokratickí agenti to v Moskve nebudú mať ľahké: starého medveďa revolúcii nenaučíš.

Agenti Washingtonu

Zostáva veľa otázok. Prvá z nich znie: sú „obchodní agenti“ demokracie obyčajnými agentmi Washingtonu, ako to chcú prezentovať v Kremli a na iných miestach? Odpoveď znie: nie. Je síce pravda, že pracujú pre americké (a občas aj európske) organizácie a neskrývajú to. Pravda je aj to, že vyznávajú hodnoty strýka Sama – demokraciu a dolár – a prajú si pevne ich ukotviť v bývalom Sovietskom zväze. Nakoniec je očividné, že Bushov Biely dom v nich vidí vektory svojej soft power, pešiaka v geostrategickej šachovej partii, ktorú s Ruskom rozohráva v regióne. Stavajú

však záujmy USA vyššie nad záujmy tých krajín, v ktorých pracujú? Nič nepoukazuje na to, aby sa takto hovorilo.

Navyše: o akej Amerike je reč? O Amerike neokonzervatívcov Freedom House alebo o Amerike finančníka-humanistu G. Sorosa, ktorý miňa milióny dolárov na boj s Bushom?

Druhou otázkou je, či boli tieto revolúcie naozaj ľudové, alebo boli dielom rúk niekoľkých aktivistov? V skutočnosti platí jedno aj druhé. Ako sme ukázali, boli vopred pripravené nevelkým jadrom aktivistov. S cieľom zburcovať národ, „zapáliť“ ho, tieto skupiny sa uchýľovali ku všetkým teraz už známym technikám AGITPROPA (agitačnej propagandy) a občas dokonca k manipuláciám. Ale bez hnevu národa, ktorý autoritatívny a skorumpovaný režim uvrhol do zúfalstva, bez jeho vôle nedať si znovu ukradnúť voľby a bez státisícov ľudí, ktorí dobrovoľne vyšli do ulíc Belehradu, Kyjeva alebo Tbilisi, by k ničomu nebolo došlo.

Napriek tomu sa však natíska ešte jedna posledná otázka: a čo bude po revolúcii? Inými slovami, čo sa stane s týmito národmi o niekoľko rokov? „Nezapadnú noví vládni predstavitelia do tých istých koľají ako ich predchodcovia, ktorých – je nutné to pripomenúť – k moci vyniesla vlna ľudových povstaní?“ To nie je rečnícka, ale konkrétna otázka Jacquesa Rupnika, aj na Slovensku známeho experta na východnú Európu z Centra medzinárodného výskumu. Srbský príklad dáva nádej. Zdá sa, že niekoľko rokov po páde Miloševičovho režimu sa demokracia v Belehrade trochu stabilizovala a ľudské práva sa vo všeobecnosti dodržiavajú. V prípade Gruzínska, kde bol George Bush 10. mája 2003 prijatý ako mesias, situácia vyzerá zložitejšie: mnohí lídri povstania ruží v roku 2003 už demaskujú návrat ku korupcii a militarizmu novej vlády.

A tak hra zatiaľ nie je skončená. A ani zajtra „alchymisti“ revolúcie ešte neodložia na zaprášenú policu svoje knihy s receptami. Pretože tak ako raz v Tbilisi, Kyjeve alebo v Bišeku budú možno musieť so všetkým začať odznovu.

Článok je krátený a upravený
Preklad a medzitulky SLOVO

POZNÁMKY / vaše reakcie

Ad: Šokujúce priznania: Američanmi platení „revolucionári“

24.1.2014 13:05 | slavo hudec

Čo je na tom šokujúce? Nič nové pod Slnkom pre otvorených ľudí.... Ukrajinci keby si to aj prečítali, momentálne by tomu iste neuverili.

Ad: Šokujúce priznania: Američanmi platení „revolucionári“

22.1.2014 09:33 | benjamin

ad jan borovicka

to je mozne. ale skratka, imperia to maju v dna. preto su imperiami

Ad: Šokujúce priznania: Američanmi platení „revolucionári“

20.1.2014 20:32 | Ján Borovička, RSDr.

Naozaj iba poznámka. Všade tam, kam šliapla USA bagandža, tiekla krv. Odvšadiaľ odpochodovali...Vietnam, Korea...

Juhoslávia...Afganistan...ectr... **Potomkovia zločincov vyvázaných na americký kontinent, zrejme majú zločinnosť zakódovanú v génoch, z genocídy krvi indiánov, lúpeží, krádeží, vrážd môže vzísť zase iba krv a nepravosť. To, čo stvárajú po svete sa ani inak asi nedá vysvetliť. Ich túžba po svetovláde je priam zločinná.**

Ad: Šokujúce priznania: Američanmi platení „revolucionári“

4.12.2013 12:44 |